Iodocus, Erfordensis; Locatello, Boneto [DruckerIn]; Scoto, Ottaviano [DruckerIn]: Uocabularium iuris
Venedig, 30.V.1491 [GW M12669] [Sack 3717]

¶ Dilatio pōt etiam sic describi ſꝫ bal. est tempus qđ hꝫ
certum pͥncipium ⁊ certum finē. Uel sic. est tempus da-
tum a lege vel a iudice partibus ad veniendū. Et talis ē
duplex. s. pͥma que daẗ ab hoīe vel a iudice. secunda que
daẗ a iure vel a lege. vt patet in rub. de ferijs.

¶ Dilapidare est res vel bona pdigaliter ⁊ indifferenter
erogare scōm ꝙ no. archi. de rescrip. statutuꝫ. lib. vi. ⁊ de
elec. qꝛ sepe. eo. libro. ⁊ sic sumitur i. l. si p ea. C. mādati. ⁊
.ff. de mi. l. verū. circa finem.

¶ Dilitere est latere. ide dilitescere inchoatiuuꝫ. q̊ vtunẗ
multuꝫ oratores dicentes. vnde tibi scribendi capescant
exordia meas sane ratioēs dilitescit. ⁊ habeẗ in. l. dies fe-
stos. C. de feri. vbi dr̃. Taceat apitio. aduocatio dilitescat
⁊ venit v̄bū dilitere. a dis ⁊ latere.

¶ Diminutio capitis. Regre supra capitis diminutio.

¶ Dyocesis ſm̄ archi. de rescrip. statutū. libro sexto. diciẗ
distinctio vel diuisio siue gubernatio. qꝛ diuisa ⁊ diuersa
est ab ecclesia alterius episcopatus ⁊ cōmissa gubernatōi
vniꝰ. vt pꝫ. vi. q. i. episcopū. ⁊. xvi. q. 3. ꝗcūqꝫ. ⁊. c. lꝫ. ⁊. c. iter.
⁊ ibidē no. de tēp. ordi. c. eos. libro. vi. Aliquādo sumitur
p regione vel puincia. ⁊ sic forte capitur in. l. p̄sides. C. đ
offi. re. prouin. Aliquādo sumiẗ p puincia. ⁊ etiā interdū
sumiẗ p parrochia. vide đ hoc archi. ibidē. ⁊. vi. q. i. epm̄
⁊ diciẗ a dya qđ ē duo ⁊ cesio. i. sepatio. quia sepat duas
iurisditōes. Et nota ꝙ appellatione dyocesis nō ꝯprehē-
ditur ciuitas. qꝛ dignius sub minori comprehendi nō de
bet sed ciuitas dignior est dyocesi. sed appellatione ciui-
tatis bñ dyocesis ꝯprehendiẗ. vt nota. i. c. rodulphus. đ re
scrip. Et ꝙ nomē ordinarius plura comp̄hēdat q̄ꝫ nomē
dyocesanus. vide glo. ī cle. i. đ vi. ⁊ hone. cle. ⁊ melius glo.
in v̄. dyocesanus. in cle. i. de iur. patro.

¶ Dypondeus est genus ponderis leuissimi ex duobus as-
sibus cōpositi. vt dicit Beda sup illud. Luce. xij. Nonne
qnqꝫ passeres veneūt dypondio. vel est as duplicatus. vꝫ.
xxiiij. vncie. ⁊ no. insti. de here. insti. §. ⁊ si plures vncie. Et
qđ in numeris est vnū: in ponderibꝰ est as. qđ duo habet
dypondia. ⁊ dicitur a dya qđ est duo. ⁊ pōdus: q̄si duplex
pondus leuissimi ponderis.

¶ Directū verbū est quod significat ꝙ ille cui relinquiẗ.
vel in quē disponiẗ sua manu recipiat. Sed obliquū ver
bum est qđ significat vt de manu alterius accipiaẗ. Et cō
mune verbuꝫ est quod vtranqꝫ significationē habet. v̄bi
gratia. directū verbum est instituo. quia significat ꝙ insti
tutus sua ⁊ non alteriꝰ manu accipiat. ff. de here. insti. p to
tum. Idem in verbo heres esto. eo. ti. ⁊ in ver. accrescat.
vt in ti. C. quando non pe. pa. pe. ac. Idem in verbis acci
piat lego capiat. quia sunt directe significantia. Obliquū
verbum ē. vt restituo. l. restituta. ⁊ per totum ti. ff. ad tre.
Item ibi. volo ꝙ talem heredem recipias. quia tunc per
fideicōmissum pars hereditatis est illi restituenda. l. pa-
ter filium. §. fi. ff. de lega. iij. Idem ibi. rogo vt ticium he-
redem facias. l. ex facto. in principio. ff. ad trebel. naꝫ per
hoc videtur velle ⁊ intelligere ꝙ hereditateꝫ suam sibi
restituat. ⁊ sic non directe heredem illum faciat. Item in
verbo detur. l. fundi trebatiani. ff. de vsufru. lega. ⁊ breui
ter omne verbum significās ꝙ quis de manu alterius ac
cipiat est obliquum. De cōmuni verbo. vt substituo. nam
si paganus substituit filio impuberi quandocūqꝫ decesse
rit per verbum substituo. hec substitutio est fideicōmissa
ria. vt nota. in. l. centurio. ff. de vul. substi. Si auteꝫ substi
tuit filio si heres nō erit: substitutus admittitur a directo
suo iure. Est ergo cōmune: quia habet vtranqꝫ significa-
tionem. Et rationem quare non est directum sicut illud
verbum instituo. de hoc per bart. in preallē. l. cēturio. qꝛ
magis generale est. Nam in loco alterius qualitercunqꝫ
positus diciẗ substitutus. etiam in singularibus legatis.
secus est de verbo instituo. Idem i his verbis perueniat.
pertineat. habeat. retineat. remaneat. reuertaẗ. deuolua-
tur. peruertatur. succedat. ⁊ breuiter quodcunqꝫ verbuꝫ
significat sic vtroqꝫ modo ꝙ quis sua manu habeat vel
ab alia: dicitur commune. vt notat Bartolus in. l. centu-
rio. preallegata.

¶ Dispositū in vno an vtrūqꝫ significet. vel tantū illa vel
etiam disposita in alio. Distingue aut factum est denegā-
do in vno ⁊ queriẗ an significet cōcessionem ī alio. vł ecō
tra factū est de concedendo in vno ⁊ queriẗ an significet
denegationem in alio. Secundo si dispositum in vno ha
bet casum significatū a cōtrario sensu an significet dispo
sitionem cōtrariam in illo casu. Tertio si est dispositum
in fauorem an significet dispositū in odium vel econtra.
Quarto an dispositum in vno simpliciter significet extē-
sionem in alio. Pro quo notandū. lꝫ regula sit ꝙ disposi-
tum in vno significet tantum in illo. quia illud continet
quod significat. Quandoqꝫ tantū significatum extendit
put ex quouis modo significandi pbabili concluditur.
Unde ad primum quesitū dicendo respondetur ꝙ dispo
sitū denegando in vno significat concessionem in alio ⁊c.
v̄bi gr̃a. Testator dicit lego domū excepto tali instrumē
to. per hoc denegatum significatur in alijs instrumentis
concessum. l. quesitum. §. idem respondit. ver. deniqꝫ. ff.
de heredi. insti. Item ibi. muto denegatur esse pcuratorē
⁊ pupillo testem: significatur ꝙ alijs conceditur. Idē dic
in omnibus edictis prohibitorijs. l. cum pretor. ff. de iudi.
nam quod de vno negatur de alio conceditur. xxv. disti.
qualis. xv. q. iij. cap. ex eo. Similiter concessum in vno
significat denegatum in alio. quia econtra quod de vno
conceditur de alio negari videtur. l. cum ita legatum
.ff. de condi. ⁊ demon. Et nota. in. c. nonne de presum. ⁊. l.
quesitū. §. i. ff. de defun. instruc. instrumē. qꝫ le. verbi gra
tia. Testator dicit sic. Lego duas statuas marmoreas et
omne marmor. per hoc ꝙ dicit duas statuas marmoreas
videtur denegare de alijs statuis. nec comprehenduntur
sub illis verbis generalibus. ⁊ omne marmor. vt. l. cū he-
res. §. i. ff. de lega. iij. Item vbi collegium ꝯceditur aliqui-
bus: alijs videtur denegatum. vt in ti. de colle. illi. C. Iteꝫ
vbi mulier pro bonis parafrenalibus idest bonis que tra
dit marito supra dotem ⁊ non pro dote si sibi prouidet ꝙ
alique res sint pignori obligate: tunc alie res mariti non
sunt sibi pignori obligate. ⁊ tamen si sibi non puideret
omnes essent sibi pignori obligate. Et sic dispositio ī vno
operaẗ denegationem in alio. vt. l. fi. C. de pac. Item ibi
in secundo casu respondetur ꝙ dispositū in vno si habet
casum signatum a cōtrario sensu: tunc significat disposi-
tioneꝫ contrariā in illo casu. verbi gratia. Debes mihi pe
cuniā pure. iussu meo pmisisti eā Ticio sub cōditōe si ex
asia venerit. dispositū videtur id qđ sub ꝯ̄ria dispositōe ē
si non venerit eā mihi debeas. Et ista dispositio contra-
ria contrario nō tollitur casu ex istis verbis dispositiōis
seu ex eorū significato expresso sed aliunde. vt. l. pecuniā
.ff. si cer. pe. Idem legatū pure ad epatum sub conditiōe:
sub cōtraria cōditione datū esse ītelligitur. vt. l. aliquādo
in fi. ff. de ꝯdi. ⁊ demō. vbi tex. nō dicit. datū est. sed datū
intelligitur. facit quod notat glo. in. l. apud antiquos. sup
verbo coniecturam. C. de fur. Item ibi dando doteꝫ mu-
lieri stipulor mihi reddi si per diuortiū matrimoniū fue-
rit solutum. hoc casu in casu cōtrario. s. si fuerit solutum
non per diuortium sed per mortem nihil videor dispone
re. l. si cum dotem. ff. solu. matri. Item ibi conuenticulaꝫ
illicitā fieri prohibemus extra ecclesiā. l. ꝯuenticulā. C. đ
episco. ⁊ cleri. non ideo sequitur ꝙ ī eccl̄ia pmittaẗ fieri:

http://dl.ub.uni-freiburg.de/diglit/erfordensis1491/0050
© Universitätsbibliothek Freiburg
gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST